

LITERATUUR

- ANTUNES, C. M., P. D. STROLLEY, N. B. ROSENSHEIN e.a. (1979) *New Engl. J. Med.* 300, 9.
CONTE, F. A. en M. M. GRUMBACH (1978) *Pediatrics* 62, 1091.
HERBST, A. L., H. ULFELDER en D. C. POSKANZER (1971) *New Engl. J. Med.* 284, 878.
HOOVER, R., L. A. GRAY, P. COLE e.a. (1976) *New Engl. J. Med.* 295, 401.

- Leading article (1979) *Lancet* I, 1121.
PRADER, A. en M. ZACHMANN (1978) *Pediatrics* 62, 1202.
WETTENHALL, H. N. B., C. CAHILL en A. F. ROCHE (1975) *J. Pediat.* 86, 602.
ZACHMANN, M., A. FERRANDEZ, G. MÜRSET e.a. (1975) *Helv. paediat. Acta* 30, 11.

April 1981

BRIEVEN AAN DE REDACTIE

Menstruatie en maanstanden

G. LINTHORST, TE UTRECHT

In de praktijk komt men herhaaldelijk het verhaal tegen dat het begin van de menstruatie zou samenvallen met bepaalde vaste dagen in een maand, gebonden aan de schijngestalten van de maan. Bij het vaststellen van data van vakantie, huwelijk en sportgebeuren zou hiermee wel rekening gehouden worden.

Om de waarheid van deze verhalen te onderzoeken werden van 159.904 vrouwen de begindata van de menstruatie, zoals zij die hadden opgegeven bij het bevolkingsonderzoek cervixcarcinoom van Cyt-U-Universitair, op dag gerangschikt en geteld (computerbewerking M. Beekman). De begindagen bleken over het gehele jaar gelijkmatig te zijn verdeeld. Alleen de eerste dag van de maand was steeds een uitschieter, maar dat is te verklaren uit de gewoonte om, als de begindatum onbekend is, de eerste van de

maand op te geven. Fouten in de codering werden geschat op 1/2%.

De opgegeven begindata van vrouwen die geen hormonale anticonceptiva gebruikten (101.823) werden vervolgens apart bekeken; ook bij hen was geen periodiciteit van begindata aantoonbaar.

Om de invloed van de maanperioden te versterken en alle andere periodiciteit te nivelleren werden de overeenkomstige dagen van de maancycli (29^{1/2} dag) samengevoegd en de eerste dag van deze cycli vergeleken met de begindata van de menstruatie, maar ook nu was van de gezochte samenhang niets aantoonbaar.

Misschien is hiermee het verhaaltje over menstruatie en maanstanden tot sprookje gepromoveerd.

April 1981

ARTS EN SAMENLEVING

Zichzelf helpen bij klachten op het gebied van de gezondheid; maatschappelijke achtergronden

PROF. DR. J. B. STOLTE DMSA, TE TILBURG

Inleiding

Er wordt de laatste jaren nogal wat aandacht besteed aan het zelf behandelen van klachten op het gebied van de gezondheid. Men doet het daarbij soms voorkomen alsof er iets nieuws in het spel zou zijn, maar dat is onjuist. Wel nieuw is het, dat het

verschijnsel nu wordt voorgesteld als een uiting van de, naar men zegt veel verbreide, neiging om zich van de professionele hulpverlening af te wenden. GARTNER en RIESSMAN (1976) spreken van „wide-spread anti-professionalism”, SHENKIN (1978) volgt LEVIN e.a. (1976) als hij het heeft over de „new-found im-